

Replik: Vi sysslar inte med att driva teser!

Gefle Dagblad m.fl. den 22 juli 2022

I Gefle Dagblad den 29/6 kommenterar Per Nordenstam, vd för Sobona (de kommunala bolagens arbetsgivarorganisation), vår rapport "Kommunala bolag – fler nackdelar än fördelar?". Nedslående nog adresserar kommentaren över huvud taget inte vårt grundbudskap. Dessutom kräver de större felaktigheterna i texten korrigerings.

Vi sysslar inte med att driva teser, som Nordenstam påstår. I vår rapport presenteras forskningsresultat, resultat som är publicerade i fackgranskade vetenskapliga tidskrifter. Vi finner att kommuner som bygger upp en organisation med väldigt många bolag har högre kommunal skattesats och uppfattas ha större korruptionsproblem.

Den pessimistiska syn som framträder i vår studie är i själva verket inga nyheter. Med ett gediget och brett statistiskt material bekräftas återkommande orosmoln som tidigare uppmärksammats i såväl myndighetsrapporter som av andra forskare.

Bolagsformens regelverk präglas av en rad oklarheter. Det är en konsekvens av att bolagen navigerar i ett gränsland mellan privat och offentlig rätt. Exempelvis har Sveriges kommuner och regioner vid ett flertal tillfällen oroat sig över hur väl bolagens lekmannarevision fungerar.

Kommunallagsutredningen var kritisk till hur bolagens styrelser utses. Styrelseakademien har väckt frågor om kvaliteten på de kommunala bolagens styrelsearbete. Statskontoret har undrat om det är rimligt att anställda i kommunala bolag inte omfattas av den offentliga rättens regelverk.

Revisionsbyråer har riktat kritik mot att kommunala bolag inte alltid tycks följa lagar, riktlinjer och policys för sponsring av elitlag. Listan på kritiska debatter om de kommunala bolagen kan göras ännu längre.

Vårt mycket enkla grundbudskap är att lagstiftaren borde ta ett samlat grepp om de kommunala bolagen och skärskåda alla kritiska punkter som riktas mot bolagen och skyndsamt tillsätta en utredning granskar bolagen ur ett helhetsperspektiv. Eftersom Nordenstam säger sig välkomna en kritisk granskning av bolagen är hans kritik av vår rapport fullständigt obegriplig.

Snarare borde han, och Sobona, backa upp vårt huvudbudskap – att tillsätta en utredning. Uppstramning och renodling av bolagens spelregler torde stärka bolagens möjligheter att verka långsiktigt och därmed hjälpa dem mer effektivt leverera samhällsnyttiga tjänster.

Andreas Bergh

Gissur Ó Erlingsson